

Motion till riksdagen 2024/25:616

av **Gudrun Brunegård (KD)**

Prioritering av Kalmar län vid infrastruktursatsningar

Förslag till riksdagsbeslut

- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inför den kommande infrastrukturplanen väga in analyser av svensk infrastrukturpolitik och dess betydelse och förutsättningar för svensk regional produktivitetsdriven tillväxt och tillkännager detta för regeringen.
- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i kommande revideringar och kompletteringar av resurstilldelning av infrastrukturmedel prioritera områden som under lång tid drabbats av strukturell snedfördelning och tillkännager detta för regeringen.
- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i den kommande infrastrukturplanen väga in beredskapsaspekter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I den kommande infrastrukturplanen är det av största vikt att rätta till långvariga strukturella snedfördelningar som allvarligt påverkat utvecklingskraften för ett av Sveriges kärnkraftslän, som samtidigt är ett av landets främsta län för besöksnäring och livsmedelsproduktion, dessutom med färjeförbindelse till det ur både besöks- och militärstrategisk synpunkt viktiga Gotland.

Det är ur dessa perspektiv helt orimligt att, som Trafikverket aviserat, ens tänka sig att den järnväg som förbinder länet med huvudstaden via Linköping skulle sluta några kilometer söder om den nya sträckningen av stambanan.

Kalmar län må vara ett glesbygds-län till strukturen, trots sitt läge i södra Sverige. Samtidigt är det ett av Sveriges främsta semesterparadis, dit miljontals människor från hela Nordeuropa söker sig för det fina klimatet, den särpräglade naturen med småländska skogar, öländskt alvar och en ljuvlig skärgård. En halv miljon besökare per år kommer till min hemstad Vimmerby bara för att besöka Astrid Lindgrens Värld.

Länet är också betydelsefullt för landets energiförsörjning, genom kärnkraftverket i Oskarshamn. Därtill står det också för en ansevärd andel av Sveriges livsmedelsproduktion. Med endast 2,4 procent av landets befolkning svarar Kalmar län för betydande produktionsandelar på den svenska marknaden: 95 procent av börnorna, 25 procent av kycklingproduktionen, 17 procent av äggen, 12 procent av mjölken och 10 procent av nötköttet. De ovanstående faktorerna är viktiga att väga in när landets infrastrukturplan inom kort är under framtagande.

I Sydsvenska Handelskammarens rapport ”Hela kungariket och halva pengarna” från år 2022 kan man läsa: ”Oavsett analysmetod är det ... tydligt att ... i synnerhet Kalmar län, länge legat långt ner på regeringens prioriteringslista.” Andelen av investeringar per capita för 2018–2019 låg i Kalmar län på oansenliga 0,3 procent, att jämföra med Skånes 7,5 procent och Stockholms 34,5 procent.

Ännu sämre är det om man blickar framåt. Andelen av investeringarna per capita i planförslaget för 2022–2033 fördelar sig med 0,2 procent till Kalmar län, jämfört med 8,7 procent i Skåne och 30,7 procent i Stockholm. Väljer man att titta på regionala investeringar i plan 2022–2033, har Kalmar 3,1 tkr/invånare. Det ska jämföras med riksnittet på 31,4 tkr/invånare, alltså tio gånger så högt. Vårt grannlän Östergötland får investeringar för 150,5 tkr/invånare.

Sydsvenska Handelskammaren skriver: ”En betydande historisk och kontinuerlig snedvridning mot ett fåtal regioner som pågått under en lång tid, och som hittills fått fortsätta. Om trenden inte vänds ... riskerar vi att få nästan 30 år med stora obalanser i svensk infrastruktur”, och vidare att ”de regioner som får stora satsningar förväntas få ökad tillgänglighet och tillväxt. Detta gör i sin tur att dessa regioner får ökad produktivitet och växer, och därmed skapar bättre förutsättningar i Trafikverkets lönsamhetskalkyler och underlag som används när nästa planomgång sätts igång. Investeringar leder alltså till tillväxt, som motiverar kommande investeringar. I regioner med få och begränsade satsningar blir istället dynamiken den motsatta ... För att komma ur situationen med konstanta snedvridningar i svensk infrastrukturpolitik bör ett omtag göras i analys, utvärdering, diskussion och prioritering av dess betydelse och förutsättningar för svensk regional produktivitetsdriven tillväxt. Det finns en rad exempel där detta kan åstadkommas med förhållandevis små medel”.

Kalmar län har både tillväxtområden och glesbygdsområden. Även glesbygden behöver väl fungerande infrastruktur. I tider då självförsörjningsgraden behöver höjas för att minska beroendet av livsmedelsimport, behöver transporterna på det finmaskiga vägnätet förbättras. OECD pekar i rapporten ”Förstärkt jobbskapande i Kalmar län. OECD-rapport om den framtida arbetskraftsförsörjningen i regionen” på att Kalmar placeras bland de fem län som har lägst bidrag till den nationella tillväxten. ”Förutom av den ekonomiska krisen kan detta till en del förklaras av problem med tillgänglighet och bristande transportinfrastruktur i länet.”

Kalmar län domineras av de gröna näringarna, både jord- och skogsbruk och förädling, men också en väl utbyggd besöksnäring. För att vända utvecklingen och tillvarata det entreprenörskap som finns på landsbygden och stärka länets position som framträdande besökslän och energi- och livsmedelsproducent, och med färjeförbindelsen till det militärstrategiskt viktiga Gotland, behövs en större andel av de statliga infrastrukturmedlen. Då kan en livskraftig landsända byggas, som bidrar till Sveriges BNI men också till vårt lands självförsörjningsgrad och viktiga beredskapsaspekter.

Gudrun Brunegård (KD)